

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання Правління
ГО «Паросток»
від 27.1. 2023 р. № 1
Голова зборів
Саранча І.Г./ **/**

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ВІННИЦЬКА МІСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ ТА СТАНОВЛЕННЯ ОКРЕМИХ МАЛОЗАХИЩЕНИХ КАТЕГОРІЙ МОЛОДІ
«ПАРОСТОК»**

**ПОЛІТИКА ЩОДО ПРОТИДІЇ СЕКСУАЛЬНОМУ НАСИЛЬСТВУ,
СЕКСУАЛЬНІЙ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА НАРУЗІ
ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВМОСРСОМКМ «ПАРОСТОК»**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Будь-які форми сексуального насильства, сексуальної експлуатації та наругу є неприйнятними та заборонені у ВМОСРСОМКМ «Паросток» (далі – ГО «Паросток») у стосунках із тими, кому надається допомога, чи колегами. Сексуальне насильство, експлуатація та наруга порушують права людини та підривають базові цінності ГО «Паросток».

1.2. Запобігання такій поведінці та підтримка постраждалих є одним з пріоритетів ГО «Паросток».

1.3. ГО «Паросток» також прагне забезпечувати швидку, доречну й ефективну відповідь на всі повідомлення про сексуальне насильство та сексуальну експлуатацію та наругу.

1.4. Політика щодо протидії сексуальному насильству, сексуальній експлуатації та нарузі (далі – Політика) розроблена відповідно до Конституції України, законів України «Про попередження насильства в сім'ї», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», окремих статей Кримінального кодексу та Кодексу про адміністративні правопорушення, Протоколу ООН щодо протидії сексуальній експлуатації та зловживанню, та у відповідності до Бюлетеня Генерального секретаря «Спеціальні заходи щодо захисту від сексуальної експлуатації та сексуальної наругу» 5T/5CB/2003/13 від 09.10.2003.

1.4. Для виконання цілей цієї Політики застосовуються такі визначення:

- **Персонал ВМГО «Паросток»** означає будь-яку особу, яка працює на базі ГО «Паросток», включаючи: залучених експертів/ок, які працюють за договорами цивільно-правового характеру або договорами ФОП, відрядженого персоналу, або осіб які надають послуги від імені ВМГО «Паросток», волонтери, стажери та консультанти.

- **Сексуальне насильство** стосується фактичного або фізичного чи психологічного втручання сексуального характеру, яке має статус загрози, примусово чи в нерівних умовах, скоєні проти постраждалих осіб.

- **Сексуальна експлуатація та наруга (далі - СЕН)** - отримання матеріальної чи іншої вигоди за допомогою примусу іншої особи, в тому числі шляхом зловживання її вразливим становищем, до надання послуг сексуального характеру або до здійснення інших дій сексуального характеру, включаючи її використання для заняття проституцією, участі у видовищних заходах сексуального характеру, виготовлення порнографічних матеріалів або предметів або звернення і утримання в сексуальному рабстві.

- **Сексуальна експлуатація** - означає будь-яке зловживання або замах на зловживання уразливим становищем, владою або довірою в сексуальних цілях, включаючи, зокрема, придбання грошової, соціальної або політичної вигоди від сексуальної експлуатації іншої особи. Предметом обміну сексуальної експлуатації можуть бути: продукти харчування, майно, доступ до послуг, навчання, працевлаштування; відмова в доступі до допомоги з вимогою отримати сексуальні послугами в обмін на неї; використання секс працівників/иць тощо. При сексуальній експлуатації існує обмін на щось.

- **Сексуальна наруга** - означає фізичну дію або загрозу фізичною дією проти статевої недоторканності або із застосуванням сили, або в нерівних умовах, або з примусом. При сексуальній нарузі обміну на щось не має. Сексуальна наруга включає в себе неприйнятні дотики та фізичний контакт (з проникненням чи без, із застосування сили чи без), неприємна розмова або дії сексуального характеру, які не містять контактів.

- **Сексуальне домагання** - дії сексуального характеру виражені у словесній чи фізичній формі, з метою приниження чи образи особи. Так само такою поведінкою може оцінюватись інші дії сексуального характеру, що будуть сприйняті та оцінені аналогічно. Такі дії сексуального характеру можуть створювати бар'єри до виконання роботи, або слугувати умовою при працевлаштуванні, як наслідок створюватимуть агресивне та загрозливе середовище.

- **Запобігання сексуальній експлуатації і наруги та відповідальність за них (ЗСЕН)** стосується Політики, правил та дій, спрямованих на те, щоб попередити участь персоналу ВМГО «Паросток» у будь-якій формі сексуального насильства, сексуальної експлуатації та жорстокого поводження, й відповідно своєчасно реагувати на випадки, які сталися.

- **Захист дітей** - запобігання насильству, експлуатації та неправомірних дій по відношенню до дітей, а також боротьба з цими явищами, в тому числі, але не тільки, сексуальна експлуатація в комерційних цілях, торгівля людьми, дитяча праця та згубні традиційні звичаї.

- **Жертва** - особа, яка піддається сексуальному насильству або сексуальній експлуатації, або зловживанням.

- **Інформатор/ка** - це будь-який співробітник/ця ГО «Паросток», який повідомив/ла про СЕН.

- **Керівник/ця** - особа, працівник/ця ВМГО «Паросток», яка уповноважена на здійснення контролю за виконанням цієї Політики, та за умови відсутності відповідальної особи, виконувати обов'язки, покладені на неї.

- **Відповідальна особа** - особа(-и), працівник(-и) ГО, відповідальна(-і) за реалізацію цієї Політики.

1.5. Ця Політика застосовується завжди у робочий та неробочий час, під час подорожей, будь-якому з видів відпустки (щорічній, лікарняний, догляд за дитиною, тощо).

1.6. Політика діє як на території ГО «Паросток», так само за її межами. Будь-які особи, залучені до реалізації проєктів зобов'язані не зашкодити іміджу організації.

1.7. Принципи та вимоги Політики поширюються на персонал ГО «Паросток». Ознайомлення та згода на дотримання Політики засвідчується підписом кожного члена/кині, працівника/ці, залученого/ї експерта/ки ГО «Паросток», зберігається разом з заявою на членство (для членів/инь), особистою справою (для співробітників/иць), копіями особистих документів (для інших осіб). Доводити Політику до відома усього персоналу ВМГО «Паросток» через внутрішню систему документообігу та інформаційно-роз'яснювальну роботу. Усі нові співробітники зобов'язані ознайомитись та прийняти Політику.

1.8. Для посилення захисту найбільш вразливого населення, особливо жінок і дітей, встановлюються такі стандарти:

1) сексуальне насильство, сексуальна експлуатація і сексуальні наруги являють собою грубий вчинок і тому є підставою для дисциплінарних заходів, включаючи звільнення в дисциплінарному порядку;

2) сексуальні дії, що здійснюються з дітьми (особами молодше 18 років), забороняються для вступу в статеві стосунки. Помилкове уявлення про вік дитини не є виправданням;

3) секс, включаючи сексуальні послуги або інші види образливого, що принижує гідність, або що відноситься до експлуатації поведінки, в обмін на гроші, роботу, товари або послуги забороняються;

4) Коли у персоналу ГО «Паросток» виникають побоювання або підозри в тому, що будь-хто з його/її колег/колежанок, що працює в Організації, вчиняє сексуальне насильство, робить сексуальну експлуатацію або сексуальну наругу, він/вона повинен/на доповісти про такі побоювання за встановленими каналами інформування;

5) персонал ГО «Паросток» зобов'язаний створювати та підтримувати середовище нетерпимості до сексуальної експлуатації та сексуального насильства.

1.9. Перелік наведених вище стандартів не є вичерпним. Підставами для адміністративних дій або дисциплінарних заходів, включаючи звільнення в дисциплінарному порядку можуть слугувати і інші види поведінки, пов'язані із сексуальним насильством, сексуальною експлуатацією або сексуальною наругою.

2. МЕТА ПОЛІТИКИ

2.1. Ця Політика відображає прихильність ГО «Паросток» високим етичним стандартам, прагнення до вдосконалення культури, та підтримання ділової репутації на належному рівні.

2.2. ГО «Паросток» ставить перед собою мету:

- Визначити заходи для попередження випадків сексуального насильства та СЕН;
- Визначити чіткі механізми для запобігання та інформування про випадки сексуального насильства та СЕН;
- Встановити обов'язок персоналу знати і дотримуватися принципів і вимог цієї Політики.

3. МЕХАНІЗМ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА ТА СЕН

3.1. ГО «Паросток» проводить просвітницьку роботу із запобігання та попередження сексуального насильства та СЕН, шляхом проведення зустрічей та співбесід на тему сексуального насильства та СЕН з персоналом ГО «Паросток» тощо.

3.2. Будь-яка пряма або непряма участь у сексуальному насильстві, сексуальній експлуатації та зловживанні, як визначено в цій Політиці заборонена для персоналу ГО «Паросток».

3.3. Санкції проти сексуальної експлуатації та зловживань:

3.3.1. Порухення цієї Політики є, зокрема, порушенням Етичного кодексу ГО «Паросток».

3.3.2. ГО «Паросток» може вжити санкції з розірвання трудового договору (звільнення персоналу) за серйозні порушення, без попередження та виплати компенсації.

3.3.3. ГО «Паросток» залишає за собою право використовувати повний спектр контрактних санкцій, аж до припинення будь-яких договірних відносин у разі порушення цієї Політики персоналом ГО «Паросток».

3.3.4. ГО «Паросток» має право, залежно від серйозності виявлених фактів, повідомляти компетентним органам прокуратури (іншим правоохоронним органам) факти, що становлять сексуальне насильство, сексуальну експлуатацію та наругу.

4. СПОВІЩЕННЯ ПРО ПОРУШЕННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НИХ. ПРОЦЕДУРИ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО ТА СЕН

4.1. Якщо персонал ГО «Паросток» став свідком або потерпілим від прояву сексуального насильства чи СЕН з боку будь-кого з колег/колежанок, найманих працівників/иць, залучених експертів/ок, він/вона має негайно проінформувати про це відповідальну особу з питань протидії сексуального насильства та СЕН.

4.2. Розгляд звернень здійснює відповідальна особа ГО «Паросток», уповноважена на реалізацію цієї Політики із залученням професійно направлених спеціалістів-працівників/иць ГО «Паросток» та зверненням за допомогою до юристів, адвокатів, психологів та інших релевантних спеціалістів, за нагальної потреби.

4.3. Відповідальна особа, уповноважена на протидію сексуальному насильству та СЕН зобов'язуються дотримуватись принципів конфіденційності при отриманні та розгляді скарг осіб, які зазнали сексуального насильства чи СЕН.

4.4. Відповідальна особа, уповноважена на протидію сексуальному насильству та СЕН бере участь у розслідуванні виявленого сексуального насильства чи СЕН, з метою спростування чи або доведення факту, вжиття відповідних заходів з протидії сексуальному насильству та СЕН та притягнення винних до відповідальності.

4.5. Якщо підозрюваний/на займає посаду відповідальної особи, з моменту виявлення акту сексуального насильства чи СЕН він/вона відсторонюється від виконання будь-яких посадових обов'язків щодо розслідування цього акту. Для цілей та на період розслідування.

4.6. Загальними зборами ГО «Паросток» може бути призначено іншу відповідальну особу, уповноважену на протидію сексуальному насильству та СЕН.

4.7. Особи, що вчинили сексуальне насильство чи СЕН, можуть бути притягнуті до дисциплінарної (догана, звільнення), адміністративної, цивільно-правової або кримінальної відповідальності з ініціативи потерпілого/ої, інших осіб, які мають право на це, або правоохоронних органів чи інших осіб у порядку та на підставах, передбачених законодавством України.

4.8. Жодної особи, яка належить до персоналу ГО «Паросток» не буде піддано санкціям (у тому числі звільнено, понижено у посаді, тощо), якщо він/вона повідомив/ла про випадки сексуального насильства та СЕН, або якщо він/вона відмовився вчинити або сприяти вчиненню сексуальному насильству чи СЕН, в тому числі, якщо така поведінка призвела до несприятливих наслідків для ГО «Паросток».

4.9. Якщо після належного розслідування виявляються факти/обставини, які підтверджують заяви про випадки сексуального насильства чи СЕН (обґрунтовані), то такі справи мають передаватися національним правоохоронним органам для кримінального переслідування.

4.10. Дії жертви у разі здійсненні щодо неї сексуального насильства чи СЕН (в рамках розуміння цієї Політики):

а) повідомити правоохоронні органи про факт здійснення сексуального насильства чи СЕН, з поданням відповідної заяви;

б) повідомити відповідальну особу за допомогою належного каналу зв'язку.

4.11. Дії відповідальної особи у разі надходження повідомлення від жертви про здійснення сексуального насильства чи СЕН:

а) у межах своїх повноважень з'ясувати обставини здійснення сексуального насильства чи СЕН;

б) у разі підтвердження факту здійснення сексуального насильства чи СЕН, при проведенні аналізу ризиків виникнення фактів сексуального насильства чи СЕН надати жертві необхідну юридичну, інформаційну, психологічну допомогу.

4.12. Особі, яка повідомляє про сексуальне насильство чи СЕН наголошується на тому, що цій скарзі буде приділено першочергову увагу та отримана інформація буде розглядатися як строго конфіденційна.

4.13. Особисті дані осіб, які звертаються з повідомленням про сексуальне насильство чи СЕН будуть захищені відповідно до принципу конфіденційності.

4.14. Каналом зв'язку жертви може бути будь-який спосіб особистої (конфіденційної) переписки з відповідальною особою.

4.15. Розслідування випадків СЕН

4.15.1. Розслідування випадку сексуального насильства чи СЕН - це внутрішня адміністративна процедура, в ході якої ГО «Паросток» намагається встановити, чи мало місце в даному випадку порушення політики щодо протидії сексуального насильства чи СЕН з боку персоналу ГО «Паросток».

4.15.2. Розслідування СЕН проводиться шляхом анонімного і конфіденційного опитування персоналу та членів ВМГО «Паросток», збором інформації, фактів, які підтверджували б правдоподібність або відсутність сексуального насильства чи СЕН. Щоб визначити, чи мав місце випадок сексуального насильства чи СЕН, необхідно більше інформації, для чого, можливо, буде потрібно проведення розслідування, шляхом збору доказів, опитування свідків, підтвердження факту випадків сексуального насильства чи СЕН із можливим залученням компетентних осіб правоохоронних органів.

4.15.3. Етапи розслідування включають:

- ознайомлення із заявою/ повідомленням про сексуальне насильство чи СЕН;
- обробка первинної інформації;
- анонімне опитування очевидців випадку сексуального насильства чи СЕН;
- систематизація зібраної інформації;
- формування доказової бази;
- аналіз інформації та підготовка висновку.